

JAAP SPOT TREINEN

Tijdens onze vakanties is er minimaal één dag die in het teken staat van spoorwegen.
De voorkeur ligt dan bij toeristische spoorbanen oftewel zoals dit jaar in Frankrijk
“un petit train touristique”.

Onderweg naar Bretagne passeerden we de baai van de Somme.
Daar zijn de enthousiaste leden van de “Chemin de Fer de la Baie de la Somme” actief.

In 1848 kreeg dit deel van de Picardie, zoals de streek hier heet, de eerste treinverbinding met Parijs en Boulogne. Tien jaar later reed de eerste trein tussen het aan de hoofdlijn gelegen Noyelles en Saint-Valery. Een wet uit juli 1880 maakte het mogelijk met publiek of privaat geld lijnen met een lokaal belang aan te leggen. Het département Somme besloot dan ook tot de aanleg van een aantal metersporige lijnen. Op 1 juli 1887 werd de lijn van Noyelles-sur-Mer naar Le Crotoy geopend en op 6 september 1887 de railverbinding van Noyelles-sur-Mer naar Cayeux-sur-Mer.

Het gedeelte van Noyelles - Saint-Valery-sur-Somme gebruikte het traject van de normaalsporige lijn. Bij dit gedeelte werden de metersporige rails tussen de normaalsporige rails in gelegd. En nog steeds zijn deze vier rails te zien. Opmerkelijk is dat het reizigers- en goederenvervoer - ook op het gedeelte met vier rails - uitgevoerd werd met metersporig materieel, maar de locomotieven van de SE vervoerden ook normaalsporige wagens. Daarvoor waren deze locomotieven uitgerust met twee stel buffers.

Bron: **Het Zijspoor** - clubblad van de Modelbouw Vereniging Arnhem e.o.

Zoals bij veel kleine trajecten werd ook hier de exploitatie verliesgevend en om die reden werden de lijnen gesloten: Noyelles - Le Crotoy op 31 december 1969 en Noyelles - Cayeux op 31 december 1972.

In de loop van 1969 verenigde een aantal railliefhebbers zich om samen met de lokale autoriteiten te kijken of de lijn van Noyelles naar Le Crotoy gered kon worden. Toen werd ook de "Chemin de Fer de Baie de la Somme" (CFBS) opgericht. De eerste trein reed op 4 juli 1971. Dat jaar werden ongeveer 2000 reizigers vervoerd. En in 1972 zag de CFBS zich dus genoodzaakt om ook de exploitatie van de lijn Noyelles - Cayeux op zich te nemen. Vanaf het begin van de jaren tachtig nam het aantal reizigers fors toe tot 185.000 per jaar. Mede hierdoor konden belangrijke herstellingen uitgevoerd worden aan de baan, de gebouwen en het rollend materiaal. En ook werd de Baie de la Somme voortaan aangeduid als "Grand Site de France", oftewel een aanrader voor de toeristen.

Hierboven zie je de in 1889 in Frankrijk gebouwde locomotief nr. 2 uit de locomotiefloods in Le Crotoy komen. Deze machine heeft van 1891 tot 1929 dienst gedaan bij de spoorwegen in Porto Rico en is pas in 2001 weer teruggekeerd in Frankrijk.

Bovenstaande foto's uit 1971 zijn van locomotief 3714, een 20-tons loc die bij Buffaud - Robotel Lyon in 1909 is gebouwd. De machine heeft een groot deel van zijn leven dienst gedaan in het seizoensgebonden vervoer van suikerbieten.

Na diverse eigenaren / verenigingen is de loc in 1971 bij de CFBS terecht gekomen. Na een uitvoerige restauratie is de loc in 1981 door de CFBS in gebruik genomen. Door de grote aantallen bezoekers was er sprake van een intensief gebruik van het materieel. In 1998 ontstonden er diverse lekkages in de loc en is er besloten deze volledig te ontmantelen. De ketel werd vervangen en het chassis werd volledig hersteld. De foto op de volgende pagina geeft de loc in prachtige staat weer zoals die sinds 1999 in gebruik is. Let op de open cabine: oorspronkelijk als tramtype gebouwd voor beter uitzicht. In onze visie reed hij dus achteruit...

De CFBS beschikt naast een aantal diesels over vijf rijvaardige stoomlocomotieven. Het onderhoud daarvan gebeurt in het depot van de CFBS aan de Quai Jules Verne in Saint-Valery-sur-Somme.

Er wordt van april tot en met oktober dagelijks met een (wisselend) aantal treinen gereden. Daarvoor is een aanzienlijke hoeveelheid materieel beschikbaar. Het station van Noyelles-sur-Mer is zowel voor de lijn uit Le Crotoy als voor de lijn uit Saint-Valery-sur-Somme een kopstation. Bijzonder is dat beide locomotieven na het draaien weer teruggaan naar de plaats van herkomst maar dan wel met de andere trein, waardoor de treinen wel doorgaand rijden van Le Crotoy naar Saint-Valery-sur-Somme en omgekeerd.

Bron: **Het Zijspoor** - clubblad van de Modelbouw Vereniging Arnhem e.o.

Bij binnenkomst in Saint - Valery stonden er op zijsporen nog een paar mooie rijtuigen van de Furka Bergstrecke en Rhätische Bahn.

Ook wacht er nog een aanzienlijke hoeveelheid materiaal op (on)mogelijke restauratie. Na even vriendelijk vragen mag je daar ongehinderd rondkijken.

Je wordt gewaarschuwd:
"Val niet in de werkput !"

Mocht je eens in de buurt zijn? De CFBS is echt de moeite waard, een aanrader!

Houd rekening met een uur reistijd van Crotoy via Noyelles naar Valery. Dit laatste is een mooi havenplaatsje met leuke straatjes, terrassen en restaurants.

Je hebt hier dan twee uur de tijd om rustig rond te kijken voordat de terugreis begint.

Jaap en Marianne Stoter